СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 9. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця, 12-го січня 1940. No. 9. Jersey City, N. J., Friday, January 12, 1940. VOL. XLIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВИБУХ У КОПАЛЬНІ ВУГЛЯ

БАРТЛЕЙ (Вест Вірджінія). — Тут вибухла минулого четверга копальня вугля, схоплюючи в свої смертельні обійми 92 вуглекопів. Двох із них вже знайдено мертвими. Що з інщими, не знати. Правдоподібно, що всі вони, або бодай певна частина з них, залишилися живими. Рятункові відділи розпочали гарячкові роботи, щоб їх урятувати.

КОМУНІУСТИЧНІ АҐЕНТИ ПЕРЕД СУДОМ.

НЮ ЙОРК. — Поставлений перед суд большевицький орґанізатор і шпигун, Микола Доценберґ, признався, що займався фальшуванням американських пашпортів і сам їздив на фальшивий американський пашпорт по ріжних европейських краях. У часі розправи вийшло також на яв, що це Доценберґ був одним із головних орґанізаторів комуністичної партії в Америці. Зорґанізувавши тут комуністичну партію, Доценберґ вернувся до Советів і взяв на себе черговий „обовязок" — бути шпигуном советської червоної армії. Як шпигун, він знов виїхав за границю і бушував по европейських краях як „фотоґраф". Він справді визнається добре на фотоґрафії. Завдяки свойому спритові він вкрутився на один королівський двір в Европі і навіть здобув довіря самого монарха. В ролі королівського фотоґрафа він їздив по тій державі і збирав знимки з військових укріплень, стратеґічних точок і т. п. Кінець кінців Доценберґ знов опинився в Америці, де продовжував свою „комуністичну" діяльність, поки його не пришпилили американські федеральні аґенти.

НОВА ВОЄННА ФЛЬОТА.

ВАШИНҐТОН. — Із призначених 1,300 міліонів долярів на розбудову американської военної фльоти найкраще буде, коли переважаючу більшість витратиться на будування тя[illegible], наймодерніших кружляків — зізнавав перед комітетом морських справ адмірал Старк. Американська воєнна фльота мусить стати такою сильною, щоб могла оборонятись перед „союзом ворогів" водночас на обох океанах. Минулого року команда американської фльоти такої можливости ще не брала під увагу. Але цього року вже мусить брати. Старк говорив, що коли би внаслідок певного висліду европейської війни котрась держава, що ще не має коло американських берегів ніяких посілостей, захотіла такі посілості набути, то Америка мусілаб до того не допустити, навіть хочби треба було їй звести за те війну. Під „котроюсь державою" Старк розумів Нумеччину, яка на випадок вигри пробувалаб осадовитись у західній півкулі.

ХОТІЛИБ ЩАДИТИ.

ВАШИНҐТОН. — У сенаті перейшла одноголосно резолюція сенатора Герісона, щоб створити спеціяльний комітет, який співпрацював би разом із поодинокими сенатськими комітетами, що дбають про державні приходи, а також займаються розділом державних видатків. У сенаті є такий настрій, що таки треба щадити державні гроші, коли не хочемо допровадити державного скарбу до банкротства та до інфляції.

ЛЯ ҐВАРДІЯ ЗА ОДИН ПОДАТОК.

НЮ ЙОРК. — Посадник Ню Йорку, Ля Ґвардія, який звик говорити тільки в інтересі свого міста, тепер висказав думку про загально американські справи, що відносяться до податків. Він заявив, що податкові справи в Америці осягнули такий ступінь, у якім готова провалитися ціла система, коли чимскоріше не будуть переведені реформи. Він твердив, що треба запровадити тільки один доходовий податок, себто федеральний. А федеральний скарб буде опісля звертати, відповідно до одержаних грошей стейтовим урядам. Внаслідок податкового роздроблення не можна як слід з людей стягати податкових належитостей, говорив посадник.

РОБІТНИКИ РАДІЮТЬ З ВИСЛІДУ ГОЛОСУВАННЯ

БІНҐЕМПТОН. — Робітники фабричних заведень Ендикот-Джансон були такі раді, що величезна більшість їхніх відкинула приналежність до котроїнебудь із робітничих юній, що на один день зробили собі вакації і в той день галасливо святкували по вулицях, ресторанах та забавових льокалях. Вони зробили овацію старенькому директорові цього заведення, Джансонові, який саме лежав тяжко хорий у своїй резиденції. Робітники у великому числі зійшлися під його домом і на його адресу викрикували ріжні поздоровлення. Вкінці піклуванки на домагання хворого директора підняли його під вікно і він рукою подякував їм за овацію. Радість робітників, які в тих заведенях числять коло 18,000, полягала в тому, що вони, задоволені з теперішнього стану, ніякої юнії не хочуть. Заряд фабрики настільки поступовий і справедливий, що ділиться з ними доходами і дбає про їх здоровля та рівень життя.

НЕ ТРАКТУЮТЬ ВІЙНИ СЕРІОЗНО

У своїй промові з приводу відкриття сесії леґіслятури канадійської провінції Онтаріо премієр Гепберн закидав канадійцям, що не трактують війни поважно.

ГОСТИНА У ВЯЗНИЦІ

Два фіни вибралися з Вірджінії до Ню Йорку, щоб звідти поїхати на війну проти Росії. Йшли пішки і добилися до Сейлсбері, Меріленд. Коли там показали лист від шерифа з Кейп Чарлз, Вірджінія, їм дано приміщення в повітовій вязниці. Вони говорять лише по фінськи.

ДЕБАТА ЗА ТЕ, ЧИ БРАТИ ПЯТЕРНЯТА НА ВИСТАВУ

Заходи Корпорації Світової Вистави в Ню Йорку дістати пятернята Діони як одну з атракцій на цій виставі, викликали в Канаді живу дискусію за те, чи порадно це робити. Родичі заявилися за пропозицію, але опікуни спротивилися: мовляв, це завелике ризико пускати дітей так далеко.

НЕ ВІЛЬНО ЇЗДИТИ ХІДНИКОМ

Перед міський суд у Денвері, Колорадо, поставлено молодого чоловіка за те, що він їздив автом по хіднику. Обвинувачений став виправдуватися: „Як на вулиці юрба стала загуста, я поїхав хідником".

Суддя охнув і сказав: „Трицять днів вязниці".

„ГРОМАДЯНСЬКА ЧЕСНОТА" НА ВИГНАННІ

З перемінами, поробленими в Сити Гол Парку в Ню Йорку по розваленні старого почтового будинку, порішено теж усунути стоячу в парку статую, звану „Громадянська Чеснота", котра свого часу наробила немало клопоту через протести жінок проти зображування протигромадянських пороків у формах жінок.

Мають уставити цю статую на острові Рендолса в Іст Ривері.

Само перенесення статуї буде коштувати місто від 5 до 10 тисяч долярів.

РОЗКОПИ В УКРАЇНІ

Московська „Правда" подає, що в Чернігівщині знайдено сліди життя найдавніших мешканців цеї землі, ще зперед тисяч літ перед приходом Христа. Розкопи ведено на місцях, де мало жити давне племя сіверян. Дослідами займається Археольоґічний Інститут і Академія Наук У. С. С. Р.

ПРОПУСКАЮТЬ ТОВАРИ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ

Анґлія й Франція повідомили мексиканський уряд, що вони дозволять вивезти до Мексика з Німеччини товари, що були замовлені там іще до початку війни.

Цими товарами думає Німеччина заплатити за нафту, котрої вона закупила в Мексику на суму 5 міліонів долярів.

ЧУТКИЙ ІНСТУМЕНТ

Розслідні лябораторії департаменту в Вашинґтоні придумали спосіб уживання радіових лямпок до мірення дрібних віддалей. Кажуть, що в цей спосіб можна мірити навіть таку дрібну віддаль, як одну пять-міліонову частину цаля.

СКІЛЬКИ ВАРТ КОРОВЯЧИЙ ХВІСТ

Таке питання прийшлося вирішувати повітовим комісарем у Питсфілді, Масачусетс, коли один фармер пізвав другого за те, що тамтого собаки повідгризали його коровам хвости.

ГОНЧИЙ ПЕС ПОМІҐ ПОЛОВИТИ ЗАПІДОЗРЕНИХ

При помочі альзацького гончого пса два йорктонські члени кінної поліції зловили двох запідозрених розбивачів каси і відзискали 1,200 долярів з 1,700 долярів, які зрабовано в суботу, 11 листопаду, в Бюкенан, Саск., із сейфу Кенада Вест Елевейтор Ко. Елика Демовського з Бюкенан зловлено в Кемсек, а Петра Оголова з Беніто, Ман., на фармі на північний схід від Арран 48 годин після грабунку.

РУМУНІЯ НЕ ХОЧЕ ДРАЖНИТИ СОВЄТІВ

БУКАРЕШТ. — Румунія не виявляє охоти давати себе втягнути в таку міжнародню комбінацію, яка булаб принята неприхильно в Москві. Тимбільше, що й ті інші комбінації так складаються, що їй треба булоб всеодно відступати свої землі іншим.

ПІШІ ЖЕРТВАМИ АВТОВИХ ВИПАДКІВ

За обчисленнями уряду комунікації в стейті Ню Йорк, за один місяць, листопад 1939. року, згинули в тому стейті від автових випадків 132 піших.

Розслід причин випадку показує, що найбільше небезпечним для пішого є переходити вулицю в середині між означеними для переходу місцями.

НАРОДИНИ ЧЕТВЕРНЯТ У МЕКСИКУ

Одна 28-літня жінка в місті Назарено, в Мексику, уродила четвернята.

Мати й усі діти здорові. Шпиталь, у котрому відбулися народини, приміняє до жінки й дітей усі методи д-ра Дафова.

БАТЬКОВБИВНИК КАЖЕ, ЩО ВІН УЖЕ НЕ БОЖЕВІЛЬНИЙ

Честер Б. Дюрієй, 69-літній учений, що в 1914. році був обвинуваченийй за вбивство свого батька й був висланий до дому божевільних у Біконі, Ню Йорк, як божевільний, подав до суду позов, щоб його признано вже здоровим на умі й випущено на волю.

ВЕДМЕДІ РИБАКАМИ

Ведмеді не дуже то перебірчиві з поживою. Як є ягоди, то їдять ягоди. А коли нема, то їдять мясо. Їдять і мід. А коли ведмідь біля ріки, що має рибу, то буде ловити і рибу. Вправним риболовом є особливо білий медвідь півночі. Він і нурка вміє йти попід воду в погоні за рибою.

ВІДВІДИНИ ЧАКІЯ В ЧЯНА.

Щоб скріпити мадярсько-італійську приязнь, мадярський міністер Чакі відвідує часто Італію. На світлині візита Чакія в Римі в минулому році. Зліва направо: Чяно, мадярський премієр Телекі, граф Чакі й премієр Мусоліні.

ЩЕ НЕ ПЕРЕВЕДЕНО СОВЄТИЗАЦІЇ ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ

КОПЕНГАҐЕН (Данія). — З відомостей, які сюди надходять з західньо-українських земель, виходить, що советська влада мусіла спинити „гарячі голови", що бралися за негайну советизацію Західньої України. Треба було числитися з поставою населення, що поставилось до советизації не дуже то прихильно, хоч щодо цього запала вже ухвала Народнього Зібрання. Щодо цього останнього, то воно скінчило свою функцію зараз по виборах і проголощенні прилучення західньо-українських земель до Совєтів, советизації, націоналізації банків і промислу та вивласненню великих земельних власників.

В чиїх руках влада?

Ті самі інформаційні джерела подають, що по місцях не впроваджено робітничих і селянських рад на советський лад, а існують місцеві комітети, що мають тільки дорадчий голос. Властива влада спочиває в руках офіцирів, політичних комісарів і аґентів ГПУ. До українства, каже згадана інформація, чиває в руках офіцирів, політичних комісарів і аґенції. У фабриках і в ремеслі працюють поляки і жиди. Советська влада намагається здобути симпатії селянства. Москва відноситься неприхильно до всіх українських політичних уґруповань, навіть і до українських комуністів. Покищо Совети навіть не пробували приступати до селянства з колективізацією, бо знають, що тут стрінув би їх грізний опір.

Советсько-московська культура.

Спеціяльну увагу звернули Совети на культурне життя Західньої України. Переведено вже реорґанізацію шкільництва, очевидно на московський лад. Усі вищі місця є обсаджені москалями. Наука московської мови стала обовязкова в усіх школах. Шкільні підручники спроваджують з Києва і Харкова. Не ведеться також разячої протирелігійної пропаґанди, бо Москва числиться з релігійними почуваннями широких мас, яких не хоче покищо тим зражувати. Але відбуваються численні арешти священиків під замітом їх політичної діяльности і „занедбування душпастирських обовязків".

Одно певне: опір населення.

Без огляду на те, як розвяжуться міжнародні події, одно є певне, що Советам прийдеться зломити неприхильне становище населення. Це вони знають, тому і поступають з населенням, особливо з селянством, як на них, доволі обережно. Вся їхня увага звернена тепер головно на те, щоб закріпити владу Москви на забраних від давньої Польщі західньо-укзраїнських і білоруських землях.

ПЕРЕСЕЛЕННЯ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

БЕРЛІН. — На всіх землях, що їх забрали німці від Польщі, слідний величезний переселенський рух. Він обійме міліони людей. Уже змінили місце осідку десятки тисяч, а між ними є й українці, головно з Лемківщини.

ОКРУЖУЮТЬ ЩЕ ОДНУ СОВЄТСЬКУ ДИВІЗІЮ.

ГЕЛЬСІНКІ. — З фінсько-советського фронту доносять, що ще одна советська дивізія попала в засідку. Подають, що знищена попередня 44. дивізія складалася з самих найкращих сил, що відбувала кампанію в наступі на Польщу. Впродовж 18 днів боротьби фіни, як виявляється, розбили майже цілковито цілий советський корпус.

АНҐЛІЙСЬКИЙ НАСТУП У ПОВІТРІ.

ЛОНДОН. — Анґлійські летуни пробували бомбардувати німецькі повітряні бази на островах Сильт і Гельґолянд. Вивязалась довга й завзята боротьба. Анґлійське звідомлення подає, що анґлійці втратили один літак, а німецьке говорить про три літаки. Анґлійці кажуть, що німці були побиті, а німці твердять, що британські літаки навіть не долетіли до місця призначення.

„МЕНШЕ ЇСТИ, А БІЛЬШЕ ПРАЦЮВАТИ".

БЕРЛІН. — Повище має обовязувати націстів, бо Німеччина вбога. Та це зміниться, як Німеччина переможе і дістане доступ до світових багатств. Таке пише націстичний часопис.

ЗАМКНУЛИ ПОЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ.

ЛОНДОН. — Польський амбасадор ґр. Рачиньскі запротестував у британськім міністерстві заграничних справ проти розпорядку литовської влади, силою якого замкнено польський університет у Вильні.

БЕЗ ОФІЦИРІВ НЕМА ВИГРИ.

ПАРИЖ. — Французькі військові кола витягають з війни в Фінляндії такі висновки, що чисельність не відграває дуже великої ролі в армії й війні. Найважніше є тут добрий військовий провід. А це є те, чого бракує Советам. Вони мають замале число добре вишколених офіцирів. І те саме, кажуть вони, буде мабуть і з Німеччиною, яка не мала ще часу, щоб підховати таке число добрих офіцирів, яке потрібне для проводу цею величезною армією, яку тепер Німеччина виставила.

„SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Чеймберлин про війну й мир

Багато американців прислухувалися за посередництвом радія до промови, що її виголосив британський премієр Чеймберлин безпосередньо до групи визначних англійців, зібраних в одній салі в Лондоні, а властиво до цілої Англії та всіх її кольоній, а на ділі до всього світу. Сподівалися вони почути авторитетну заяву провідника англійського уряду про найважніші питання, звязані з війною. З тих питань може найважнішим є питання миру, себто: чого хоче досягнути Англія в цій війні? Як вона представляє собі мирову поладу по закінченні війни?

Американці, що прислухувалися до промови британського премієра, ледве чи знайшли в промові відповіді на ці питання. Якщо які відповіді там є, то лише в дуже загальних словах, таких загальних, що вони не можуть становити основи до практичного вирішування конкретних питань, що певно виринуть негайно по закінченні війни.

Чеймберлин повторив давню вже пісеньку про те, що Англія бореться за демократичний устрій світу, що вона воює проти диктаторських керманичів Німеччини. Кожний, що пережив світову війну 1914.—1918. рр., добре цю пісеньку памятає. Коли Чеймберлин урочисто заявив, що Англія воює лише проти німецького уряду, але не проти самого німецького народу, то ця заява звучала як повторення промов Ллойда Джорджа й Черчила підчас світової війни.

З цих уступів виходило ясно, що Чеймберлин бажає собі передовсім виграння війни й повалення націстичного уряду в Німеччині. Та це всі слухачі знали й без заяви Чеймберлина. Для них цікавіше було би знати, що станеться з Німеччиною й з краями під німецькою контролею, якщо Англії й Франції вдасться Німеччину зломати.

Деякі спроби відповіди на ці питання можна знайти в гострім осуді німецької політики утисків, практикованої проти чехів і поляків. Одначе світові цього осуду мало. Світ хотів би знати, як саме представляє собі Англія полагодження польського й чеського питання? Чи має, наприклад, наново повстати стара Польща з усіми її хоробами, що зложили її так вчасно до гробу?

Були в промові Чеймберлина таксамо загальні компліменти в бік президента Рузвелта й папи Пія за їх мирові заходи, але й тут не було сказано ближче, якого саме миру бажає собі Англія. Були загальні натяки на можливість якогось міждержного союзу між Англією й Францією, але теж не було про це сказано нічо конкретне. До того, як американські ґазети негайно замітили, подібні загальні балачки про французько-англійський державний союз траплялися й у світовій війні, а проте не минуло пів року від віддання останнього вистрілу, а вже Англія й Франція пішла кожна іншою дорогою.

Супроти цього всього промови Чеймберлина не можна вважати нічим іншим, як великим розчаруванням. Вона не дала того, що світ собі від неї обіцював. Світ іще далі жде на відповідь Англії на питання: як представляє собі Англія конкретно майбутній мир?

СИЛА І ХИТРОЩІ

Першогож дня, коли советське військо почало свій наступ на Фінляндію, в Москві підписано договір між „народньою владою демократичної фінляндської републики" та урядом СССР про приятельство і взаємну допомогу. Іменем „демократичної Фінляндії" оголосив фінський комуніст Отто Куусінен уряд Фінляндії поза законом і закликав фінських „робітників і селян" до повстання проти „катів трудящого люду" — Таппера, Еркко, Каяндера та інших провідних діячів у Гельсінкі. Бандитами, запроданцями і гнобителями фінського пролетаріяту називає Москва найвизначніших політичних провідників Фінляндії. „Народній фінський уряд" Куусінена обіцяє грушки на вербі фінським робітникам і селянам. Куусінен кличе російську червону армію на поміч, щоб „визволила" фінський нарід від панування капіталістів та імперіялістів.

В цих заявах і кличах та й у цілій політиці Москви супроти Фінляндії ми, українці, бачимо повторення минулого. Не з іншими гаслами йшло московське військо на Україну в кінці 1917 р. і в початку 1918 р. Сталінові та Куусіненові не треба було навіть писати нових відозв: досить було витягти старі большевицькі ґазети і замість „Україна" написати „Фінляндія" — і все було готове. Ось приклад. Всеросійський центральний виконний комітет советів звернувся був 27. грудня 1917 року до українського народу з відозвою, в котрій написано:

„Брати - українці! Вас запевняють, неначеб то ми виступаємо проти самоозначення України. Це брехня. Ані хвилини не думаємо робити замаху на права України. Революційний пролетаріят має лише вигоду в тім, щоб усім націям було забезпечене право на самоозначення аж до відокремлення... Імперіялісти всіх країн покладають тепер усі свої надії на Центральну Раду. Робітники закордонного капіталу готові давати позики українській раді, щоб тільки післати її на боротьбу проти робітничої революції.

„Українські робітники! Ваші інтереси продають капіталістам. Українські селяни! Домагайтеся переходу всієї влади на Україні до „робітничих, салдатських і селянських советів. Нехай у цих советах переважають українці... За нашу і вашу свободу, за перемогу робітників, салдатів і селян, за соціялізм!"

Ці кличі, кинуті в Україну в 1917 р. з Москви, мали вплив серед українців. Утомлені світовою війною народні маси слухали большевицьких агітаторів, що обіцяли дати всім народам землю, волю і мир. На початку революції народні маси неначе були вчаділі, були запаморочені і готові були слухати найдикіших демагогій. І серед фінського народу був у 1918 році сильний комуністичний рух. Зломлення большевизму в своїй країні фіни завдячують німецькій допомозі 1918 року.

Через 20 років Москва пробує знову взяти силою те, чого не могла здобути 1918 року. Але Сталін забуває, що 20 літ не минули безслідно в історії фінського народу. Симпатії до большевизму, що були в частині фінського робітництва на початку советської революції, зникли безслідно. Фіни могли на власні очі побачити большевицький „рай": недалеко від Фінляндії лежать сумної слави советські місця заслання — Соловецькі острови та Мурманська область. Це ті землі, де невільники большевицького державного капіталізму тисячами гинуть на тяжких роботах під доглядом немилосердних чекістів, рубають ліси та копають канали. Чиж могли вільні фіни без бою піддатися на видиму смерть? Чи могли вони повірити солодким обіцянкам московських комісарів?

20 років советська держава стояла осторонь від воєнних конфліктів в Европі. Червона армія була для світу невідгаданою величиною: одні вихваляли її до небес, другі критично ставились і до советської техніки і до людського матеріялу. Війна Росії з Фінляндією всьому світові показала ясно і виразно, що „король голий". Аджеж німецька армія упродовж 10 днів розбила польське військо, вдесятеро сильніше від фінського. Тимчасом „геройська" советська армія не могла собі дати ради з фінськими нечисленними віддилами. Фінський Давид — проти московського Голіята!

Напасть СССР на Фінляндію знищить також багато політичних ілюзій. До недавна Москва виставляла себе як спасительку демократії в Европі і як прихильницю незалежности „малих народів". Тепер на цей гачок Сталін уже нікого не піймає, коли Москва серед білого дня заатакувала щиро демократичну Фінляндію задля неситого свого імперіялізму. Крівава комедія з „народнім урядом Фінляндії" комуніста Куусінена не закриє того факту, що напад на Фінляндію Москва зробила задля своїх імперіялістичних цілей. Советський „пацифізм" (миролюбність), що був так розреклямований у світі, виявився на практиці, як непажерлива войовничість, котра знає для себе одну межу: силу противника.

М. К.

Протибольшевицьке становище Італії

Підписання італійсько - мадярського пакту вносить новий елемент в европейську політику. Колись так писав Макіявелі: „Це майже незбита правда, що той, хто позволяє своєму сусідові стати надто сильним, пропадає сам безповоротно".

Мусоліні, який вважає себе вірним учнем Макіявеля, не забуває ні на хвилину, що теперішня европейська ситуація може так чи інакше знищити теперішнє, з таким великим трудом здобуте обєднання італійського народу. Що Мусоліні має надзвичайно сильно розвинений політичний запал, того не заперечують навіть його найбільші вороги. І тому якенебудь побільшення Німеччини це кістка в нозі Італії, в розумінні Мусоліні. Це найкраще виявилося в 1934—35 рр., коли Мусоліні, як довго міг, так довго захищав Австрію.

Тепер, в обличчі німецько-советського союзу, фашистівська Італія знову чується поважно загроженою. Балкан — це „передмістя" Італії, і це передмістя загрожене тепер евентуальністю з несподіваним сусідом, комуністичною Москвою. Знаємо, які інтриги снують Росія та Німеччина в Болгарії, як одна й друга шантажують Румунію й Туреччину. Говорять уже явно про поділ Румунії між Німеччину і Совети. Ось це є причини, чому тепер Італія заключила договір з Мадярщиною. Не є виключене, що до цього пакту приступить також Югославія.

В. Гайда, визначний публіцист, що часто висказує погляди Мусоліні, так писав у „Джорнале д'Італія": „Не Москві, але Італії, й ще раз Італії, призначено бути сторожем миру на Балкані"!

Значить, що Італія, яка проголосила Сердземне море „нашим морем" („маре нострум"), не хоче теж зложити своєї місії на Балкані.

„Попольо д'Італія" як і „Корієре Падано" (ґазета є власністю марш. Бальба) пишуть дуже отверто проти большевиків та московського уряду. Пишучи про затії комінтерну на Балкані, „Крітіка Фашіста" дає такі висновки: „Як що комінтерн хоче силою розпаношитися на Балкані, вживаючи при тому метод творення внутрішніх революцій, то він повинен знати, що йому прийдеться воювати проти ідей та батальйонів Мусоліні, значить проти тих самих ідей та батальйонів, що воювали проти комунізму в Еспанії та деінде".

Таке становище Італії цілком ясно йде в розрізі з зовнішньою політикою Німеччини. Значить, чимраз глибша прірва витворюється між державами „осі Берлін—Рим". Італійська інтервенція у Фінляндії, цебто посилка літаків та летунів на протимосковський фронт на півночі викликує скрегіт зубів у Берліні. Останньо Німеччина не перепустила через свою територію італійських літаків з призначенням для Фінляндії.

Пакт з Мадярщиною є звернений не тільки проти Росії, але також проти Німеччини. В Берліні побоюються, що, вживаючи Італію та Мадярщину проти Москви, Англія й Франція можуть створити третій фронт на півдні, до якого війшлаб правдоподібно Румунія, Греція та Туреччина.

Бо це, що італійська преса кричить, що „італійська границя на Карпатах", беруть за серіозний вияв ненависти до Росії та в консеквенції її до її союзника, Німеччини. Кількакротні намагання Мусоліні чи папи Пія XII. привести до замирення між аліянтами й Німеччиною вказують на побоювання Італії перед евентуальним розгромом Німеччини та московською гегемонією в Европі.

Тому в Римі тепер так часто повторюють відомий історичний папський вислів, „через Рим переходить уся мудрість". Цебто, що в Римі можна знайти розвязки на всі питання, головно на протимосковському фронті.

Хто знає, скільки Мусоліні допоміг Франкові розбити комунізм в Еспанії, той певно повірить, що Мусоліні не пожалує нічого, щоб знищити впливи Советів на Балкані.

КАНАДА ПРОТИ КОМУНІСТИЧНОЇ МОСКВИ

Своїм нападом на маленьку Фінляндію комуністична Москва до решти скомпромітувалась також і в Канаді. До недавна комуністичним агентам вдавалось обдурювати по англійськи говорячих канадійців, що комуністична Москва завжди боролась проти всякого роду імперіялізму і що вона всецідо стоїть за демократією. Тими двома гаслами здобувала вона собі симпатії в ліберальніших, деморатичних і лейбористських колах у Канаді. Та від 1. грудня, тобто від неспровокованого нападу большевицької Москви на Фінляндію всі повище згадані кола станули однозгідно проти Москви. Найліпшим цього доказом недавня резолюція міської ради в Вінніпеґу, якої посадник завзятий соціяліст, а радні теж у половині соціялісти. Ця міська рада ухвалила 11. грудня на своїм засіданні резолюцію, проти 3 голосів комуністичних радних, в якій домагається бойкоту комуністичної Росії робітниками цілого світу. У цій резолюції висказується домагання до домініяльного уряду, щоб він ужив свого впливу перед Лігою Націй, щоб вона постаралася, щоб проти комуністичної Росії були вжиті економічні санкції, як проти аґресора, й щоби пороблено кроки, щоб доставити Фінляндії потрібні товари і щоб недопустити, щоб товари з Канади доходили до Советської Росії. Цю резолюцію вислано не лиш до отавського уряду, але теж до всіх міських рад більших канадійських міст, щоб вони її одобрили.

Другим доказом, що Москва втратила всі симпатії в Канаді, є зміна становища до комунізму найбільшого часопису в Канаді, що зветься „Стар" і виходить у Торонті. Цей часопис мав усе якісь неоправдані симпатії до Советської Росії і все старався її боронити. Та відколи Советська Росія скомпанувалася з націоською Німеччиною, а Сталін став партнером Гітлера, „Стар" стала холоднійти в своїх симпатіях до комунізму. Відколиж Совети напали на Фінляндію, „Стар" почала вже й ворожо відноситись до комунізму. Вона в своїй редакторській статті зве вже Советську Москву не лиш аґресором, але і жорстоким гіпокритом та зрадником демократичних ідеалів. Дальше пише Стар, що напад Москви на безборонну Фінляндію це нічо інше, як відновлення давнішої, царської імперіялістичної політики. „Стар" пише дальше, що, на її гадку, Советська Москва, покоривши Фінляндію, візьметься до підбою скандинавських країв Швеції і Норвегії. Також пише „Стар", що комуністична Москва в недалекій будучині буде старатися скріпити свої впливи і на Балкані. У кожнім випадку, пише „Стар", Советська Росія попирає тепер те, що давніше осуджувала і проти чого боролась, а то націзм і імперіялізм".

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Клявдія Бобикевич.

У ТІНІ ГЕРОЇВ

(Спомин з недавньо минулого).

3)

А в своїй державі він позволив гостинно всім громадянам заснувати свої школи й учити матерньою мовою кожного! У своїй державі шанував особистість кожної одиниці, не знав знущання, переслідування над іншими. Де і коли було таке в інших народів? Тільки в нашого свободолюбного, вірного й правдомовного, лицарського, як рідко!

Тому я й носила високо свою голову, горда, що маю честь належати до нього. Бути його малим і незначним членом...

Очі мої, як і всі думки та бажання, звернені в сторону моєї батьківщини. З нею переживаю всю недолю й біду. Переймаюся її втратами, невдачами, терплю з її синами по тюрмах та вязницях.

Чому це так? Чому ми не зуміли вдержати свою державу? Коли нам знову зійде сонце волі? Коли знову зможемо загрітися в його теплих промінях, як це роблять кругом нас інші народи, що не страждали і не боролись так завзято, з такою самопосвятою?

А кругом мене була тільки ненависть до мого народу! Без найменшої причини й знання. Чому це так? Невжеж усі, що загарбали частини нашої землі, саме тому ненавиділи нас?

Я не знаходила відповіди. А не було там людини щирої, щоби поділитися з нею гадками, подіями й власними спостереженнями. Тут сповнилися слова Шевченка: „Тяжко жити з ворогами!" Я зачинялася ще більше й присвячувала ввесь час дітям. Але часто находила на мене так звана ностальґія (туга за домом, родиною). Це якась неописана, безмежна туга за своїм рідним словом, за близькою, щирою людиною, за незабутим рідним краем. Це чуття було в мене таке сильне і глибоке, що нищило на довгий час усі мої запаси енерґії, бадьорости, сили та всю охоту до якогонебудь діла.

Передше, перед роками, я рятувалася перед цею хоробою, що так погубно впливала на мене, поїздками до батьків у Галичину. Лищала всі розпочаті діла, залагоджувала скоренько всі домашні справи та виїздила.

Як тільки минала кордони, що відмежували батьківщину, повіяв на мене інший воздух. Я старалася наповнити ним мої легені до останньої клітини, щоб стало на запас довший час. З цим воздухом, що я його з такою неописаною спрагою вдихала, вдиралася в змучену душу наче якась таємнича хвиля сили, відпорности, бадьорости. Поволі щезала вся зневіра, безнадійність, неохота до життя. Цей воздух мав неначе якісь складники оживляючого еліксіру життя. Він був пересичений енерґією, боротьбою і... стрільним порохом! Мої кулаки зараз затискалися. Голова підносилася гордо вгору, спина випрямовувалася й твердла.

Не піддаватися!... Ніколи! — гомоніло в душі.

Кілька годин уже по моїм приїзді додому я відчувала, що я вже інша людина. Я набрала нової сили й охоти до життя, хочби й знову далеко за границею, між чужими, мені так байдужими людьми!...

Це було довгі роки, що я по два або й три рази до року втікала до батьківської хати. Щоб там відродитися, набрати сили, нових відомостей про народні діла. Не жахали мене ні ті великі кошти подорожі, невідрадні клопоти з пашпортами, неприємні ревізії на границі. А ще та страшна, томляча й далека дорога! З малими дітьми багатьома клунками, коробками й торбами. Вона теж не вела головною лінією, мусілося висідати по малих стацийках, ждати получення, пересідки з одного поїзду в другий.

Але ніщо мене не могло спинити. Я їхала відродитися, везла дітей у той край, де вони родилися, де був їх рідний нарід. Цього вони не мали пізніше цуратися, відстати від нього, як сотки наших дітей на чужині. Мусіла зараня знати, що належать до нього, хоч він скований, переслідуваний та ограблений з усіх прав...

Така сама справа малася з моїми братами. Вони також жили далеко за границею, далеко від батьківської хати. І кожен в іншім краю! Вони також приїздили в Галичину скріпитися, набрати сил до дальшої боротьби в своїм житті. От скитальщина, ізгої!...

Це тревало доти, поки жив наш найдорожчий, незабутий батько. Він радів сердечно, що його тиха хата наповнилася знову його дітьми, яких їх дивна доля розкинула по широкім світі. Що та хата знову загомоніла співом і музикою, веселою розмовою, криком унуків. Це був знову безупинний рух і гамір і шум, як іще тоді, коли ми були малими... А кожен із нас відживав, віддихав і чувся вкінці „вдома". Яке щастя!...

Кожен із нас займав тоді знову свою кімнату, що в ній переживав колись молоді літа. З кожного кута, кожної речі снувалися спомини, що обмотували душу. Серце здріґалося й наповнялося смутком, бо мрії наші молодечі не здійснилися... Ми вилетіли з теплого гнізда молодими, бадьорими, повні надій, а оце прилітали на часок до дому стурбовані й зажурені. У волоссі сріблилися вже білі нитки, обличчя зорали морщини...

Тільки в кімнатах нічого не змінилося. Ті самі меблі, образи й порядки, і повно, повно мрій колишніх...

По смерті дорогого й незабутнього батька те все скінчилося. Я не їду більше в Галичину, не можу надихатися тим цілющим воздухом, що його так потребую. Але я відкрила, що хоч не таку чудотворну, то всеж таки відроджуючу прикмету мають деякі спомини з мого життя.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЩО ВІН БАЧИТЬ.

Подають ґазети, що австрійський архикнязь Фелікс, котрий виголосив ононді в Ню Йорку відчит про „відбудову Европи", бачить у майбутньому повстання збройної опозиції в Німеччині та створення демократичної федерації наддунайських країв.

Що хотів би бачити австрійський архикнязь?

Очевидно, створення Австрії. Могла би вона й виглядати як федерація наддунайських країв. Яка дорога до її створення? Повстання проти націзму в Німеччині.

Отже очі архикнязя бачать те, чого його серце бажалоб.

ЧОГО ВОНИ ХОЧУТЬ.

З польських джерел у Парижі приходить вістка, що тайна націстична поліція (так зване „ґештапо") арештувала „українських ірідентистичних лідерів, що до ґітлерівсько-сталінського пакту плянували в Берліні цілими роками створення великої української держави під німецьким протекторатом". Подають теж, як видно, з того самого джерела, що німці арештували гетьмана Скоропадського.

Чи правда це все, чи це тільки донесення тих, яким булоб вигідно, щоб так було?

ХОЧУТЬ ПІЗНАТИ.

У берлінськім університеті відкрито спеціяльний факультет для студіювання чужих народів.

Мають там пізнавати відносини чужих народів і держав з Німеччиною в культурних, дипльоматичних і економічних ділянках.

Найвищий час, бо брак знання чужинців з боку німців є посміховищем світу. Так зване знання німців про чужі народи, як каже донесення, це була мішанина неоформлених і помішаних понять.

Новину можна лише привитати, бо чейже з часом німці закинуть „пізнавати" й український нарід з московських джерел.

ШЛЯХТА Й ПРАЦЯ.

У папи зявилася з новорічними бажаннями делеґація римської шляхти, а папа використав цю нагоду, щоб дати шляхті научку про потребу праці.

„Хоча це правда, що модерна суспільність бунтується проти ідеї й самого ймення упривілейованої кляси", говорив папа, „одначе і це є теж правдою, що навіть у старих часах ця кляса мусіла бути працюючою клясою".

По всій Европі є нині живий доказ цих слів, наприклад, польська шляхта, котра думала, що „високе уродження" управнює її до панування без праці.

НЕ ЗОВСІМ ОБЄДНАНА.

Зприводу уступлення Леслія Гор-Беліші зо становища міністра війни в британськім кабінеті заговорили ґазети про ріжні течії в Англії.

Показується, що анґлійські політики не зовсім так обєднані, якби це могло здаватися людям поза Англією. В Англії саме ще й досі існує бльок, що хотів би погодитися з націстичним урядом, якщо німецький уряд хотів би зректися своїх мрій про панування над світом. На противному від цеї партії бігуні знаходиться ґрупа політиків, котрі вірять, що найкращою політикою для Анґлії було би повести війну якнайенерґійніше до успішного кінця й миру, який повинен би бути заведений на основі „свободи, порядку й кооперації". В середині між цими ґрупами знаходиться ґрупа, котра стоїть за війну, але повільну, бо, на думку цеї ґрупи, Англія й Франція можуть ждати, а Німеччина не може; бо бльокада переводиться успішно, бо Росія остаточно почне воювати з Німеччиною в Скандинавії й Фінляндії.

Нічо додавати, що політики кожної з цих ґруп це люди, що мають багато кращий доступ до інформації, як пересічна людина в Англії й Америці.

ОБОРОНА, ЧИ НАПАД?

З приводу уступлення Гор-Беліші врадувалися націстичні ґазети. Чому вони радуються, покищо не зовсім ясно. На верха виглядає, що це тому, що Гор-Беліша жид, а націсти тішаться, як їх наставлення ширяться по світі.

Одначе можливо, що націсти мають якусь глибшу причину до своєї радости. Гор-Беліша саме був виразником певного напряму у військових справах, бо він був прихильником думок відомого анґлійського військового знавця, капітана Лидела-Гарта, знаного військового експерта лондонського „Таймсу" та автора книжки „Оборона Британії". В цій книжці Лидел-Гарт висказував погляд, що найкращим способом ведення війни для Анґлії це оборона, дефензива.

Теза цеї книжки стоїть у різкому противенстві з досить загально принятою думкою військових, що, мовляв, найкращим способом дефензиви (оборони) є офензива (зачіпка).

ҐЕНЕРАЛИ Й ЦИВІЛІ.

Дехто підсуває на уступлення Гор-Беліші ще й таке пояснення, що, мовляв, тут просто ґенерали усунули цивільного.

Для людей, що знають мілітарний настрій колишньої австрійської, німецької або російської армії, це зовсім ясно, бо в цих державах ворожнеча між військовими й цивільними людьми кожному кидалася в очі. Цивільних військові інакше не називали, як цивільною бранжею, цивільним баґажем, або іншими згірдливими висказами. Одначе в Англії назагал такої ворожнечі не було, як це можна було помітити хочби по такій звичайній в Анґлії появі, що військовий офіцир ходить одітий по цивільному, ба навіть у такому одінні робить перегляд варти.

Та в часах війни можливе й таке, що мілітарний настрій, питомий, наприклад, Німеччині, поширюється й в Анґлії.

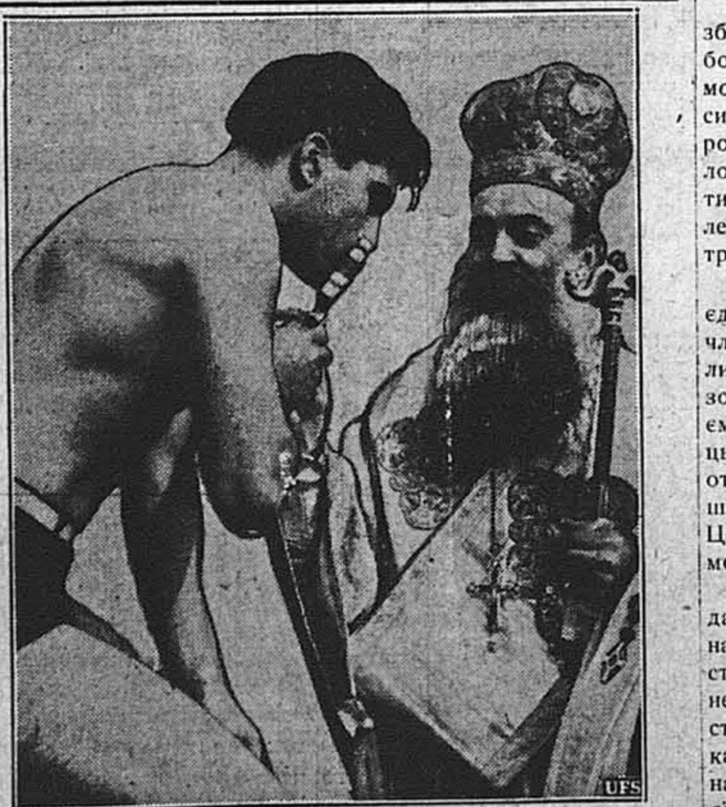
ОБІЦЯНКИ — ДУРНЯМ УТІХА.

Почала російська ґазетярка Соня Томара низку статей у „Ню Йорк Гералд Трибюн" про політику на Балкані.

Довідуємося з них, що мадяри, головно мадярська шляхта, вважають себе нині заборолом західньої культури перед наступом російського большевизму. Думають вони, що жмінка мадярів може ставити на Карпатських горах опір великій силі російських військ.

Одначе Соня Томара сумнівається, чи потраплять ці мадярські війська сповнити цю амбітну задачу, котру їм ставить амбітна мадярська шляхта. В багатьох випадках на сторожі „західньої культури", себто Мадярщини, стоять „руські" жовніри, яких справжнього духу мадяри певно не знають. Загарбуючи Карпатську Русь, мадяри обіцяли „руснакам" поправу долі, а тимчасом усе, що мадяри роблять для поправи їх долі, це навчають „руснаків" співати патріотичні мадярські пісні. Зневірившися в своїх визвольників з Пешту, населення Закарпаття почало тепер дивитися за „спасителями", що мають прийти спозза Карпат. Мадяри певно думали, що вони зроблять велике уступство „руснакам", коли йменували ґрафа Перенія віцекоролем Руси, але „руснаки" видно не дуже то вдячні й за те.

Додає Томара, що мадяри покладають у своїй експанзії надії на Німеччину, але вони можуть дуже легко на німцях завестися. Зовсім так, як завелися ті „руснаки", що поклали свої надії на мадярів.

ГРЕЦЬКИЙ ЙОРДАН В АМЕРИЦІ.

З нагоди свячення води грецька церква признає церемонію, в котрій епископ кидає в воду хрест, який потім добуває з води нурець. На світлині: архиепископ Атенагорас, голова грецької церкви в Америці, відбирає хрест, добутий з води 16-літнім добувачем губок, Теофільосоом Лелекісом. Церемонія відбулася на Йордан в Тарпон Спринґз, у Флориді. Грецька церква Америки святкує Різдво і Йордан разом за новим стилем.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Концерт колядок і щедрівок.

Українські родини, що живуть на землі Вашинґтона, святкують щорічно Свято Різдва Христового не так, як пристало на великий славний український нарід. Чому? Бо святкують цю традицію поодиноко, а не спільно. Та пора показати перед культурним світом, що в нас є братня любов і єдність. З нагоди Різдва Христового ми бажалиб відсвяткувати цьогорічне свято спільно і так, щоб українські серця загоріли направду братньою любовою та радістю. Ми подумали, що цим днем буде наш український Новий Рік, то є 14. січня 1940 р. Тому саме в день Нового Року Український Молодечий Хор з Ню Йорку і Ню Джерзі, разом з Українським Молодечим Хором з Філядельфії, під проводом п. Степана Марусевича, влаштовують концерт колядок і щедрівок у Стейвесент Гай Скул, Іст 15 вул., година 6.30 вечором.

При виконанні найбільше популярних колядок і щедрівок підспівуватимуть хором усі приявні (Комюніті Сінґінґ), в супроводі смичкового ансамблю, і сольо співу панни Анни Тростянецької.

Добре буде, коли запросимо на цей концерт своїх американських приятелів і знайомих, а для них виголосить п. Степан Шумейко по англійськи спеціяльну промову про українські різдвяні звичаї й обичаї.

Комітет.

ВАЛІНҐФОРД, КОНН.

Виконали те, що обіцяли.

Ми сповнили свій обовязок, що були взяли на себе на останніх союзових зборах в нашім стейті при кінці жовтня минулого року. На тих зборах головний рекордовий секретар У. Н. С., п. Д. Ґаличин, пердставив розвиток У. Н. Союзу в ювилейнім 1939 році й закликав місцевих членів і відділових урядників, щоб вони в своїм стейті придбали в цім році кількасот нових членів. Присутні відділові урядники прирекли, що будуть старатися, щоб виконати цей обовязок. Зараз по зборах було слідне оживлення по відділах, але лише деякі з них взялися направду до праці, а інші — запалали лише соломяним вогнем і скоро погасли.

Активні відділи скликували збори, застановлялись над роботою, кликали мене до помочи і такими спільними зусиллями приносили корисну роботу. Нераз мені приходилось їздити по три рази на тиждень в одну місцевість, але це не був змарнований труд.

Переглянувши список приєднаних у минулім році нових членів, побачимо, що ми не лише приєднали те число, яке зобовязались на зїзді, але маємо ще значний наддаток. До цього причинились найбільше отсі відділи: 414, що є першим серед усіх, 84, 390 і 421. Це в першу чергу заслуга тамошних урядників.

Внаслідок поїздок до згаданих відділів я не міг виконати всіх відвідин у відділах стейту Род Айленд. По святах негайно приїду до згаданого стейту в ціли продовжування кампанії. В тім стейті дотепер найкраще вивязалася зо своєї роботи відділи 177, 181 і 206. Вони приєднали вже поважне число нових членів. З новим роком я збираюся відвідати ще такі місцевості: Менчестер, Н. Г., Бостон, Масс., Тонтон, Масс., Фол Ривер, Масс.

Всі ми взяли на себе обовязок побільшити ряди батька У. Н. Союзу та притягати до нього нашу молодь. Ми мусимо це виконати. Бо У. Н. Союз це наша найбільша і найстарша того роду організація.

А. Маланчук,
окружний організатор.

ПОЙНТ ПІЛЛІ, ОНТ.

Засновано Громадянський Клюб.

Дня 23. грудня 1939 р. загостив до нас гром. І. Баєр, щоб обговорити з нами організаційні справи, звязані з У. Н. Союзом, а при тій нагоді виголосив інформаційний доклад про вагу громадянських клюбів. По докладі присутні на внесення гром. М. Боровського і І. Барни заявились одноголосно за те, щоб заложити такий клюб, який уже існує в Виндзорі. Так повстав у нас Канадійсько-український Громадянський Клюб ч. 2 в Пойнт Пілі, Онтаріо (коло Лемінґтону). Членом клюбу може стати кожний українець, що вже є громадянином Канади, або задумує ним стати, а не є членом якоїсь комуністичної чи фашистівської орґанізації.

І. Б.

СТЕЙТ ПРОТИ ПРИЗНАННЯ ВБИВНИКА НОРМАЛЬНИМ

Державна прокураторія спротивилася признанню нормальним Честера Дюрієй, котрий у 1914. році вбив свого батька й від того часу перебував у домі божевільних у Біконі, Ню Йорк.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Тов. Зап. Січи, від. 367., відбудуться в віторок, 16. січня, в год. 7:30 вечером, в галі церковній, 303 Гудсон Ев. Це тільки ці одні збори перенесено з причини, що Новий рік в неділю. Проситься всіх членів прибути, де почуєте справоздання контролі за цілий рік 1939, і буде передання уряду. Зарівнож проситься членів запамятати, що запала ухвала на річних зборах, що кожний член має платити свої вкладки на зборах, а не де інде. В крайній неможливости в касіера, а не в секретаря. Повідомляється також, що вже всі календарі одержано і хай кожний прийде взяти той, що замовляв. Не забувайте нових членів приєднувати. — М. Сорохтей, Лиско, Дмитрів.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 369., відбудуться в вівторок, 16. січня, в годині 7:30 ввечір, в гали парохіяльній. На порядку нарад є важні справи. Буде справоздання урядників і контр. комісії з діловодства за рік 1939, відтак буде вибір уряду на 1940. рік. Кожний член має явитись бодай раз на рік. Пригадується тим членам, що довгують до нашої каси, щоби прийшли і заплатили свої вкладки. Є також інші справи до вирішення. — І. Березяк, предс.; О. Патер, кас.; М. Куба, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 379., відбудуться в вівторок, 16. січня, в годині 7:30 ввечір, у церковній гали св. О. Николая при Оклей і Райс ул. Проситься членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Також проситься довгуючих членів прийти та вирівняти свої залеглости, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — Василь Пилипів, пр.; М. Фединський, кас.; Андрій Боднарчук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори „Дністра", від. 361., відбудуться в суботу, 13. січня, в „Карпатія Галі", 217-19 Іст 6. вул. у Ню Йорку, точно в годині 8. вечером. Тому, що на зборах цих треба буде вибрати комітет на баль, а також обговорити справу представлення, присутність кожного члена є конечна. Член, який не явиться на збори, буде караний згідно зо статутом. — В. Іваник, рек. секр.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Відділ 312., відбуде збори в пятницю, 12. січня, в годині 8. ввечір. Проситься зійтись начас, бо є багато справ до полагодження. Уряд зістав вибраний той самий на рік 1940. — Петро Дибайло, предс.; Василь Хміль, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339., відбудуться в суботу, 13. січня, точно в годині 6:30 ввечір, на 3322 Лавренс ул. Проситься всіх членів прийти на означений час тай вирівняти свої залеглі вкладки, щоби не було потім нарікання, як когось суспендується. Хто бажав би стати членом У. Н. Союзу, або вписати свої діти, нехай прийде на збори. — Іван Сорока, предс.; Іван Бішка, кас.; Іван Сорока, секр.

ГВАЙТСТОВН, Н. Й. Мітінг Тов. Просвіта, від. 129., відбудеться в суботу, 13. січня, в 8. год. ввечір, в домі тов. Антона Кавки, 149-18 — 15 Драйв. Обовязком всіх членів явитися на мітінг, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару після статуту. — Микола Мрикало, предс.; Мих. Баран, кас.; Мих. Дзярський, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Річні збори Сестрицтва Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36., відбудуться в неділю, 14. січня, в гали церковній. Початок у годині 2. пополудні. Проситься членниць явитися на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. Контроля буде здавати касовий звіт за рік. Також буде читання статуту. Тож кожна члениця повинна явитися на річнім мітінгу, хоть раз у рік. На минулих зборах вибрано такий уряд: Марія Гойсак, предс.; Катерина Олексин, заст.; Марія Ходак, секр.; Марія Віткович, заст.; Анастасія Грицак, кас.; Анастасія Озарів, заст.; контроля: Марія Кек, Анастасія Восціховська, Христина Білецька; до прапора: Анна Максимців і Анна Стрілець; надз. хорих: Анна Воляк і Явдокія Тимків, на Вест; Катерина Білей і Марія Дорофей; до світла: Юстина Лиса, Марія Крик, Таціянна Базів; господиня галі: Анна Хміляк. — Марія Гайсак, прг; Марія Ходак, секр.; Анастасія Гризцк, кас.

ПРОГРАЛА ЗАКЛАД.

Фільмова зірка Розмері Лейн заложилася зо своєю сестрою, що Тенесі виграє гру „Ровз Бовл". Виграла дружина Південної Каліфорнії й фільмова зірка мусіла виконати, що обіцяла: скупатися в холодній воді Тихого океану в Лос Анджелесі.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. Пресв. Богородиці, від. 404., відбуде дуже важний мітінг в неділю, 14. січня, зараз по Сл. Божій. На тім мітінгу буде справоздання контролі за минулий рік, також буде вибір нового уряду на 1940. рік. Члени, котрі не прийдуть на мітінг, будуть карані після статуту. — Микола Добранський, секр.

ВЕСТ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Річний мітінг Тов. Згода, від. 62., відбувся 15. грудня 1939. р. Вибрано такий уряд на 1940. рік: Василь Волчанський, предс.; Захар Прокіп, кас.; Олекса Турінець, секр. Урядники будуть разом працювати для добра товариства і У. Н. Союзу. Місячні вкладки проситься приносити найдальше до 22. до касіера або до секретаря на адресу: Alex Turinec, 2452 S. Edgewood St., Phila. Pa.

КОТСВИЛ, ПА. Річні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 248., відбулися 10. грудня 1939. Вибрано такий новий уряд: М. Пик, предс.; П. Заплітний, заст.; М. Маскула, кас.; П. Турчин, секр.; А. Зубка, заст. Місячні збори відбудуться 14. січня 1940., зараз по Сл. Божій. Проситься членів, щоби явилися і сповнили свої залеглі довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Пик, пр.; М. Маскула, кас.; П. Турчин, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Збори Бр. Сош. св. Духа, від. 237., відбудуться в неділю, 14. січня, точно в 3. год. пополудні, в У. Н. Домі. Проситься членів прибути конечно, бо є важні справи до порішення. — Уряд.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349., відбудуться в неділю, 14. січня, в годині 2. пополудні, в Набожинського. Проситься всіх членів явитися на збори, бо буде справоздання урядників і контрольорів за 1939. рік. — Ілько Шегера, предс.; Дмитро Фидина, кас.; Микола Лісний, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Т. М., Нентикок, Па. — Американці не знають нічого про таку виставу як „Вифлеемська Ніч". І тому це природньо, коли подається до місцевої американської ґазети про виставу і зміст штуки. Та український загал знає цю штуку, яку всюди грали і далі грають. До „Свободи" можете подати про те, як її відіграно. Ще зазначимо, що в „Свободі" був переданий зміст цеї штуки вже десятки разів. Тому вповні вистарчає оголошення.

ВІДКРИЛИ 13 „ЗІР-КАРЛИКІВ"

Астрономічна обсервація Університету Тексас в Остині відкрила на овиді 13 так званих зір-карликів, з котрих кожна є менше-більше величини нашої землі.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У вівторок, 9. січня 1940., померла в Філядельфії, Па., членкиня від. 45. У. Н. Союзу,

КАТЕРИНА ШОЙНЯК.

Покійна родилася 20. березня 1896. в селі Воля Коблянська, пов. Самбір, Зах. Україна. Вступила до Союзу 20. грудня 1926.

Оставила мужа Миколу і двох синів: Романа і Теодора.

Похорон відбудеться в суботу, 13. січня, в годині 10. рано, з погребового зведення гр. Михайла Насевича при Френклин і Бравн ул. Проситься членів, щоби громадно взяли участь у похороні в означенім часі.

Теодор Малик, секр.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Ювилей „Запорозької Січи".

Трицять-літний ювилей тов. „Запорозької Січи", відділ 234 У. Н. Союзу, відбувся 25. грудня 1939 р. В церкві св. Володимира о. Бабяк відправив Службу Божу за здоровля членів, а потім панахиду за померлих членів.

По відправі члени зійшлися до Українського Народнього Дому при вулиці Фултон на коротку, але веселу забаву. Предсідник Павло Сташко відкрив забаву короткою промовою в честь товариства й Українського Народнього Союзу.

Дальше говорили інші урядники, члени і гості й кожний з них по свому ґратулював і бажав товариству розвою та добробуту.

Потім забрав слово прибулий на салю гість, головний фін. секретар п. Роман Слободян, котрий у довшій промові представив нам, як гордо ми повинні похвалитися, що належимо до найбільшої української запомогової орґанізації, Українського Народного Союзу, в котрий варт укладати свої інвестиції. Але, зважаючи на українську еміґрацію тут в Америці, Союз повинен мати не трицять пять тисяч членів, але триста тисяч членів, і не пять і пів міліона долярів майна, а з пятьдесять мліонів. От тоді світ з нами числивсяб. І при добрій волі ми повинні старатися, щоб до тої цїли дійти. При кінці забави предсідник візвав членів, щоби при тій нагоді не забули за рідний край і щоб зложили жертву на визвольні змагання нашого народу. Присутні зложили на ту ціль $22, котрі вишлеться на призначену ціль через „Обеднання". Жертводавців проголосимо пізніше.

Ю. Гвіздь, рек. секр.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

Українська Православна Церква в Вунсакет, Р. Ай., пошукує ДЯКО-ВЧИТЕЛЯ-ДИРИҐЕНТА, що міг би вести світський і церковний хори, вчити школу та розуміти режісуру. Першенство мають ті, що викажуться рекомендацією від священика Укр. Правосл. Церкви. В зголошенню проситься подати бажану платню. Посаду можна обняти від 1. лютого 1940. Зголошуватися на адресу:

ST. MICHAEL'S CHURCH,
74 Harris Ave., Woonsocket, R. I.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(62)

Внизу, на арені, розгравалась драма між львом і жовтим силачем. Лев саме присівся, щоб скочити на свою жертву. Але жовтий чоловік був сильно збудований і лев певно був би знайшов у ньому нелегку задачу. Тарзан і решта товариства стояли на бальконі й обсервували те, що ділося внизу.

Втім Аґті з розмислом бистро обернулась і ліктем потрутила Дженету з балькону, що остання з криком злетіла з балькону та полетіла на арену. Її крик зачув великан на долині. Він підбіг до балькону і ще поки Дженета долетіла до землі, він схопив її кріпко в свої обійми і легко поставив на землю.

Тепер він поспішно знов звернувся обличчям до льва, який тим випадком теж був трохи спантеличений. Зорієнтувавшись у положенні, лев остаточно заревів з цілої сили і пустився в напряжку жовтого силача та Дженеви. Але тепер з балькону роздався ще один крик боротьби нетрів і Тарзан скочив уділ, до льва.

Він виміряв так, що попав льві просто на хребет. Ногами він миттю стиснув під животом льва, а одною рукою обійняв його за шию. Лев на хвилину спинився в своїм бігу і почав підскакувати, щоб струсити з себе Тарзана. Та водночас лев не опускав з уваги жовтого силача, вважаючи і його своїм противником.